

EVOLUCE NEBO REVOLUCE?

NĚKOLIK NÁVRHŮ PRO BUDOUCÍ PODOBU POLITIKY SOUDRŽNOSTI EU PO ROCE 2013

Jiří Blažek

Cílem příspěvku je shrnout klíčová témata dosavadní diskuse o budoucí podobě politiky soudržnosti EU a navrhnout několik dílčích, ale významných opatření, která by eliminovala některé současné koncepční i implementační problémy této politiky a která by mohla přispět i ke zvýšení efektivnosti této politiky.

Politika soudržnosti EU je obrovskou, avšak ne zcela využitou šancí pro Evropu

V současnosti, jak ukazuje diskuze o budoucnosti politiky soudržnosti EU, existuje poměrně široká shoda o potřebě politiky soudržnosti EU jak pro dosahování cíle konvergence, tak i pro zvýšení konkurenceschopnosti, případně pro samotnou existenci politického projektu EU (jako důkazu vzájemné solidarity). Přitom je třeba zdůraznit, že konvergence a konkurenceschopnost nemusejí být protikladnými pojmy (jak se někdy uvádí), neboť i podpora tradičního jádra politiky soudržnosti, tedy podpora infrastruktury, lidských zdrojů a podnikatelského prostředí, nepochybně přispívá ke zvýšení konkurenceschopnosti zaostávajících regionů. Politika soudržnosti byla navíc v současném programovém období výrazně „lisa-bonizována“, a to zejména v případě EU 15, takže její přínos pro konkurenceschopnost je nesporný. V případě zaostávajících regionů je přitom evidentní, že „dům nelze stavět od druhého patra“, tedy že nejprve je třeba položit základy a teprve pak budovat konkurenceschopnost v těchto regionech dále.

Jakkoli dominuje pozitivní hodnocení přínosu politiky soudržnosti, stejně široká shoda existuje v tom, že politika soudržnosti EU by mohla fungovat lépe a je potřeba její reforma – viz např. 5. zpráva o pokroku politiky hospodářské a sociální soudržnosti. V probíhající diskusi jsou otevřeny problémy na celé řadě úrovní. Jedná se o samotné strategické zaměření politiky soudržnosti, kdy je zřejmé,

že prostředky kohezní politiky nestačí na všechny bolesti členských států a je tedy potřeba vybrat typy intervencí, které budou z úrovně EU smysluplné a které budou mít nejvyšší přidanou hodnotu. Dále jde o vztah této politiky k dalším politikám, přes otázky programování a partnerství, až po implementaci, finanční řízení, kontrolu, monitoring a evaluaci.

Diskuse o podobě politiky hospodářské a sociální soudržnosti po skončení stávajícího programového období v roce 2013 probíhají již přibližně dva roky. Jedná se o diskusi zcela mimořádného významu, neboť politika hospodářské, sociální a teritoriální soudržnosti již v současnosti představuje z hlediska objemu finančních prostředků nejdůležitější politiku EU. Česká republika je přitom v současném programovém období v přepočtu na jednoho obyvatele jedním z největších příjemců podpory z politiky soudržnosti. Je tedy v našem eminentním zájmu aktivně se podílet na diskusích jak o strategickém směřování, tak o otázkách praktické implementace této politiky. K uvedené problematice bylo vydáno množství materiálů připravených celou řadou klíčových aktérů. Především se jedná o pozice jednotlivých členských států i některých regionů, dále o pracovní dokumenty Evropské komise (např. 5. zpráva o pokroku v politice soudržnosti EU, Zelená kniha o územní soudržnosti a Reflection Paper komisařky Danuty Hübnerové, přednesené na neformálním setkání v Mariánských Lázních v dubnu 2009), dále o stanoviska některých politických frakcí Evropského parlamentu, Výboru regionů, celé řady akademických institucí a expertů (např. Bachtler, Gorzelak, 2007; Bachtler, Wishade, Mendez, 2007;

Blažek, Macešková, 2010; Blažek, Vo-záb, 2006; Molle, 2007; Tiefenbacher, Ciccarone, 2007 apod.).

Otázka budoucí podoby politiky soudržnosti EU se stala jedním z ústředních bodů neformálního jednání ministrů konaného již za slovinského předsednictví v Mariboru. Také v rámci českého předsednictví v Radě EU v první polovině roku 2009 byla jednou z klíčových priorit diskuze o budoucí podobě politiky soudržnosti. Této diskusi byla věnována jak mezinárodní konference o budoucnosti politiky soudržnosti konaná v březnu 2009 v Praze, tak i následné neformální setkání ministrů zodpovědných za regionální politiku konané v dubnu 2009 v Mariánských Lázních.

Hlavními výstupy obou těchto akcí byla shoda, že je potřeba lépe provázat politiku soudržnosti s dalšími politikami EU. Představitelé některých států zdůrazňovali i nutnost harmonizace politik na všech úrovních (EU, stát, region, příp. lokální úroveň). Všechny státy podporují zjednodušení, většina států však volá po tzv. „diferenciaci“ a „proporcionalitě“, což v praxi znamená zjednodušení jen pro některé. Nicméně konkrétních návrhů je zatím jen málo, na úrovni EU již však pracuje zvláštní pracovní skupina „pro zjednodušení“. Některé státy podporují větší koherenci mezi fondy, ze kterých je politika soudržnosti financována, případně i jejich sloučení do jednoho fondu. Většina států (kromě Spojeného království a Švédska) je pro podporu všech regionů ze zdrojů politiky soudržnosti, tedy pro zachování současného stavu. Několik států podporuje myšlenku většího zacílení této politiky na několik klíčových priorit, ale

odmítají, že by tyto priority platily pro celou Evropu. Přetrvávají velmi různé (až extrémně odlišné) způsoby konceptualizace pojmu teritoriální koheze. Hlavními typy pojetí tohoto pojmu jsou: 1) mobilizace potenciálu regionů, 2) eliminace geograficky daných znevýhodnění, 3) podpora meziregionální spolupráce.

Z hlediska celkového kontextu je však třeba předeslat, že dlouho očekávaná tzv. Barcova zpráva o budoucnosti politiky soudržnosti (Barca, 2009), která byla zpracována na přímou žádost bývalé komisařky Danuty Hübnerové, byla zveřejněna až po neformálním jednání ministrů v Mariánských Lázních. Analýza rozsáhlé Barcovy zprávy však již představuje samostatné téma, proto jen uvedeme její stručnou charakteristiku.

Prvním klíčovým argumentem Barcovy zprávy je nové zdůvodnění existence politiky soudržnosti jakožto politiky, která řeší problémy občanů. Dalším klíčovým pojmem je „place-based development model“, který má zdůraznit striktně integrovaný teritoriální/regionální přístup k řešení problémů a s ním související důraz na kvalitu institucí, které participují na realizaci politiky soudržnosti, neboť dle F. Barcy je to právě kvalita institucí, která rozhoduje o efektivitě a efektivnosti politiky soudržnosti. Dalšími novými pojmy zavedenými v Barcově zprávě jsou „jádrové priority“, které by měly být definovány jednotně pro celou EU, a na které by měla být koncentrována rozhodující část zdrojů politiky soudržnosti. Další změnou je zdůraznění, že programové dokumenty by měly být striktně chápány jako kontrakt, kterým by se členské státy zavázaly k dosažení předem stanovených kvantifikovaných cílů. Konečně Barca navrhl jak posílení role Komise, tak i povýšení statutu politické diskuse o strategii a realizaci politiky soudržnosti EU (zřízením Rady pro politiku soudržnosti). Jedná se tedy o poměrně radikální návrh celého vzájemně dosti provázaného balíku změn, který se nepochybně stane nikoliv sice jediným, ale nepochybně nejvýznamnějším podkladem pro jednání o budoucí podobě politiky sou-

držnosti EU. Podle prvních reakcí členských států (na zvláštním semináři věnovaném Barcově zprávě, který se konal v červnu 2009 v Bruselu) se zdá, že Barcova zpráva byla v zásadě příznivě přijata, neboť převládá názor, že navrhovaná reforma jde správným směrem. Nicméně účastníci semináře se rovněž shodli na tom, že navržená reforma je v praxi obtížně realizovatelná, neřeší ožehavou otázku zjednodušení a velmi záleží na různých „technických“ detailech, které zpráva rovněž neřeší.

V tomto článku se proto pokusím představit stanoviska či návrhy k několika intenzivně diskutovaným bodům v rámci probíhající diskuse o budoucí podobě politiky soudržnosti.

„One size does not fit all“ aneb „flexibilní koncentrace“?

Evidentním problémem politiky soudržnosti EU je velká šíře záběru. To naznačuje již existence tří fondů (ERDF, ESF a Fondu soudržnosti). Podle některých studií má politika soudržnosti až několik desítek různých priorit, což lze ilustrovat i na zkráceném výtahu z příslušného nařízení, např. pro fond ERDF (nařízení č. 1080/2006 Rady ES):

1. výzkum a technologický rozvoj, inovace a podnikání;
2. informační společnost;
3. místní rozvojové iniciativy;
4. životní prostředí;
5. prevence rizik;
6. cestovní ruch;
7. investice do kultury;
8. investice v oblasti dopravy;
9. investice v oblasti energetiky;
10. investice v oblasti vzdělávání;
11. investice do zdravotnické a sociální infrastruktury.

Účel fondu ERDF i podporované priority jsou tedy definovány značně široce. Na druhou stranu se stále objevují návrhy na rozšíření podpory z politiky soudržnosti o další priority. Je proto otázkou, zda by nebylo jedním z možných řešení poskytnout členským státům, příp. oprávněným regionům, větší prostor pro výběr konkrétních priorit, které by chtěly s pomocí zdrojů politi-

ky soudržnosti podpořit. Samozřejmě při respektování pravidel hospodářské soutěže. Zásadní podmínkou by však bylo, že by každý stát byl motivován, aby zvolil jen omezený počet priorit, do kterých by byla podpora z této politiky koncentrována. Tuto volbu by každý stát zdůvodnil v základním programovém dokumentu typu dnešního Národního strategického referenčního rámce (NSRR). Tento přístup by umožnil členským státům formulovat koherentní strategie a nikoli formálně pospojovat všechny možné sféry do jedné „strategie“. Strategická koncentrace by pochopitelně vyžadovala silný leadership, a to jak na úrovni EU, tak i na úrovni jednotlivých členských států. Tato „flexibilní koncentrace“ by také usnadnila hodnocení a monitorování nových programů a projektů.

Měla by politika soudržnosti EU v budoucnu pokrývat i tzv. „nové výzvy“?

S otázkou strategického zaměření politiky soudržnosti EU souvisejí i tzv. „nové výzvy“ (zejm. globalizace, demografické stárnutí, problematika energií, klimatické změny, migrace, případně otázky bezpečnosti). Nejprve je třeba otevřít otázku, zda jsou nové výzvy opravdu společným zájmem členských států a zda existuje jasná přidaná hodnota, pokud by se tyto otázky řešily i na evropské úrovni. Pokud ano (ale kladná odpověď není automatická – blíže viz Blažek, 2008), pak je třeba posoudit, zda je reálné a žádoucí zřídit novou politiku, která by na „nové výzvy“ reagovala. Zatím to tak spíše nevypadá. Jinou možností je zahrnutí nových výzev do politiky soudržnosti. V tomto kontextu je vhodné odkázat na relevantní závěr veřejné debaty tak, jak byly shrnuty v Páté zprávě o pokroku politiky hospodářské a sociální soudržnosti (ze dne 18. 6. 2008), který říká, že politika soudržnosti by na tyto nové výzvy měla reagovat, neměla by však být ani jediným, ani hlavním nástrojem na řešení těchto výzev. Tento závěr je dvojnásobný, protože neříká ani „ano“, ani „ne“, neříká jaké aktivity podporovat

a jaké nikoli a otevírá tak prostor pro různé interpretace ze strany různých států a dalších aktérů.

V případě, že by měly být nové výzvy integrovány do politiky soudržnosti, což již opakovaně zaznělo především ze strany představitelů EU 15, je třeba zdůraznit minimálně dvě skutečnosti: a) zahrnutí nových výzev by vedlo k dalšímu rozředění cílů politiky soudržnosti, b) pokud by měla být na „nové výzvy“ v rámci této politiky věnována významnější finanční alokace, je třeba očekávat oprávněný požadavek, že to nemůže být na úkor podpory tradičního jádra politiky soudržnosti, které představují infrastruktura, rozvoj lidských zdrojů a podpora podnikání. Dále je třeba otevřít otázku, zda již stávající priority politiky soudržnosti nejsou dostatečně široké na to, aby regiony, které problematiku nových výzev akutně pociťují, mohly na tyto výzvy reagovat, a to v zásadě bez nutnosti zvláštních legislativních úprav. Rozhodnutí, jak konkrétně politika soudržnosti zareaguje na specifickou situaci v členském státě, resp. regionu, by mohla být přijímána na úrovni členských států.

Konečně je třeba uvážit, že na stávající politiku soudržnosti je věnováno cca 0,33 % HDP EU a nelze očekávat, že tato částka umožní dosáhnout konvergence mezi státy i mezi regiony, cílů lisabonské strategie a ještě významněji přispět k řešení problémů ve sféře globalizace, energetiky, demografického stárnutí, klimatických změn apod. Prosté přidání nových výzev mezi priority podporované politikou soudržnosti by tak vedlo k ještě složitějšímu prokazování efektů politiky soudržnosti a mohlo by posílit hlasy zpochybňující samotný smysl této politiky (blíže viz např. Mole, 2007). Alternativou by mohla být aplikace výše naznačeného principu „flexibilní koncentrace“ i na (některé) nové výzvy – každý stát by si mohl vybrat jen ty priority, které by umožnily vytvořit koherentní strategii.

Má budoucí politika soudržnosti EU pokrýt všechny evropské regiony anebo jen některé?

V tomto kontextu v zásadě existují dvě základní varianty možného regionálního pokrytí regionů EU budoucí kohezní politikou (Blažek, 2008). První možností je zachování dosavadního stavu, že podporovány jsou všechny regiony EU, avšak s výrazně odlišnou intenzitou v závislosti na úrovni jejich socio-ekonomické vyspělosti měřené HDP/obyvatele. Druhou možností je striktnější aplikace principu koncentrace – podporu ze zdrojů EU koncentrovat jen na nejméně vyspělé regiony. Obě tyto alternativy mají své výhody a nevýhody. Stávající systém je mj. politicky průchodnější (každý region dostane alespoň nějakou částku), napomáhá šíření tzv. „best practices“, vzájemné spolupráci apod.

Nevýhodou je naopak poměrně omezený objem prostředků věnovaný vyspělým regionům (podporovaných v rámci Cíle Konkurenceschopnost), což omezuje možnost dosáhnout výrazných měřitelných efektů. Ze strany vyspělých států/regionů také zaznívájí kritické hlasy o recyklaci jejich peněz a jejich navrácení podmíněně splněním složitých administrativních procedur. Další evidentní nevýhodou je skutečnost, že o prostředky poskytnuté na Cíl Konkurenceschopnost je snížena disponibilní částka na základní a prioritní cíl politiky soudržnosti, kterým je Cíl Konvergence. Vzhledem k politickým důvodům i určité tradici je zřejmě obtížně realizovatelná varianta koncentrovat podporu jen na některé, tedy nejméně vyspělé regiony. Pak je ale nezbytné zamyslet se, zda příp. nepozměnit strategické zaměření Cíle Konkurenceschopnost, aby evropská podpora měla výraznou přídavnou hodnotu.

„Volný pád“ nebo měkké přistání?

Evidentním problémem současného nastavení politiky soudržnosti je výrazný propad v intenzitě podpory, ke kterému dochází po překročení

kritické hodnoty pro zařazení regionu do Cíle Konvergence (tj. 75 % průměru HDP EU/obyv.) a který se blíží „volnému pádu“. Paradoxem současného systému je, že s růstem HDP se zvyšuje max. možná podpora (až 4 % HDP příslušného regionu), a to až do dosažení inkriminované limitní hodnoty. Po překročení kritické hodnoty pak intenzita podpory naopak skokově klesá. Jinými slovy, v rámci Cíle Konvergence dostávají nejvyšší míru podpory relativně nejvyspělejší regiony. Nebylo by možným řešením poskytnout všem regionům zařazeným do Cíle Konvergence např. stejnou částku na jednoho obyvatele? Při rozdílných cenových hladinách by za stejnou částku bylo možno pořídit v méně vyspělých regionech více, čili konvergence by byla posilována i v rámci regionů zařazených do Cíle Konvergence. Toto řešení by sice neodstranilo skokovitost, ale zmírnilo by velikost propadu.

Jiným řešením by bylo diferencovat míru spolufinancování v regionech zařazených do Cíle Konvergence tak, aby míra spolufinancování byla u nejméně vyspělých regionů nejvyšší a u nejvyspělejších regionů naopak nejnižší. Tím by se u aktérů v regionech blížících se kritické hranici 75 % postupně snižovala závislost na „dotacích z Bruselu“.

Zřejmě nejvhodnějším řešením tohoto náhlého propadu v intenzitě podpory po překročení 75 % hladiny by však mohlo být poskytování „středně intenzivní podpory“ plynule odstupňované podle výše HDP (tj. méně než v Cíli Konvergence, ale více než v Cíli Konkurenceschopnost) těm regionům, jejichž HDP je vyšší než 75 %, ale nižší než průměr EU.

Jak dosáhnout koherence politiky soudržnosti EU s dalšími (sektorovými) politikami?

Jednou z forem jak zvýšit účinnost a efektivnost politiky soudržnosti EU je provázání této politiky s významnými sektorovými politikami, a to jak na evropské, tak i národní úrovni. Přestože

se o této problematice již nějakou dobu diskutuje a je postupně rozvíjena i metodologie posuzování vlivů na území (Territorial Impact Assessment – blíže viz např. Macešková, 2009), v praxi jsou dosavadní výsledky spíše skromné. Nicméně některé sektorové politiky v některých členských státech včetně České republiky již byly „regionalizovány“ – byla do nich vnesena regionální dimenze tím, že např. intenzita nebo forma podpory zohledňuje specifické potřeby některých typů regionů. Jedná se pochopitelně o dosti komplikovanou problematiku s celou řadou legislativních, kompetenčních a dalších aspektů. Evidentní – dosud jen částečně využitý – potenciál se nabízí např. v provázání mezi vědecko-výzkumnými politikami EU a politikou soudržnosti.

Mohla by být z Fondu soudržnosti financována i výstavba vědecko-technické infrastruktury národního nebo evropského významu?

EU se prostřednictvím Lisabonské strategie zřetelně přihlásila k vizi globálně konkurenceschopné Evropy. Současně má EU celou řadu iniciativ a projektů na podporu inovací a konkurenceschopnosti v dosud z hlediska tvorby inovací a jejich implementace méně úspěšných regionech. Jedná se např. o European Research Area, Innovating Regions of Europe, Regions of Knowledge, Constructing Regional Advantage apod. Tyto iniciativy či projekty jsou motivovány cílem podpořit spolupráci mezi regiony ve sféře výzkumu a vývoje a inovací a hlavně podpořit tvorbu a aplikaci inovací v dosud méně úspěšných regionech.

Provázání politiky soudržnosti EU a Lisabonské strategie bylo provedeno již v současném programovém období (alokace min. 60 % zdrojů v programovém období 2007–2013 na lisabonské priority, povinné pro EU-15, v rámci Cíle Konkurenceschopnost pak min. 75 %; silný tlak na dosažení těchto limitů byl vyvinut i na nové členské státy), přičemž jednotlivým členským státům byl poskytnut jis-

tý prostor pro stanovení, které aktivity považovat za „lisabonské“. To vše se však týká především strukturálních fondů a jen částečně Fondu soudržnosti. Otázkou proto je, zda neotevřít možnost, aby z Fondu soudržnosti bylo možné financovat jakoukoli infrastrukturu celostátního významu, tedy nejen např. dopravní a environmentální, ale i vědecko-výzkumnou. Tento krok by umožnil soustředěnými investicemi kvalitativně pozvednout evropskou infrastrukturu vědy a výzkumu na úroveň 21. století. Fond soudržnosti (FS) by tak nepodporoval „jen“ budování základní infrastruktury (ve sféře dopravy a životního prostředí), ale i sofistikované projekty ve sféře vědy a výzkumu. Fond soudržnosti by tak zřetelně přispěl k cílům Lisabonské strategie na úrovni EU.

Takto nastíněnou úpravou zaměření Fondu soudržnosti by se současně eliminovala nežádoucí situace v některých kohezních zemích, kdy jsou velké vědecko-výzkumné projekty lokalizovány účelově těsně za hranice regionů Cíle Konkurenceschopnost do regionů Cíle Konvergence, neboť v Cíli Konkurenceschopnost je ve srovnání s podporou v rámci Cíle Konvergence k dispozici podstatně nižší objem prostředků ze strukturálních fondů a z FS tyto projekty dosud financovat nešlo. „Vytahování“ těchto potenciálně špičkových vědecko-výzkumných aktivit z metropolitních měst na lokality typu „zelená louka“ v jejich zázemí má i významnou urbánní dimenzi – celou řadu negativních dopadů na samotná města (nárůst dopravy, „živelná“ suburbanizace („urban sprawl“), a na straně druhé nevyužití brownfields ve městech).

Tento problém bude v příštím programovém období zřejmě ještě aktuálnější, neboť lze předpokládat, že u celé řady kohezních zemí nebudou již nejvyspělejší metropolitní regiony oprávněny pro podporu podle Cíle Konvergence. Přitom jsou to právě nejvyspělejší regiony v těchto zemích, které mají největší potenciál snížit obrovské zaostávání v této sféře za evropskou špičkou a fungovat jako vstupní brány (gateway) pro tvorbu a šíření inovací pro celou zemi.

Koncentrace zdrojů ve sféře výzkumu a vývoje by navíc byla i v souladu s Zelenou knihou o územní soudržnosti z října 2008, kde se výslovně zdůrazňuje potřeba koncentrace některých aktivit, a to vzhledem k aglomeračním výhodám a potřebě intenzivní kooperace s dalšími partnery.

Od absorpce k efektivnosti?

Existuje velká vzdálenost mezi strategickými vizemi politiky soudržnosti a formou, jakou je tato politika realizována v praxi. Potřeba zjednodušení implementace a celkové administrativní náročnosti je přitom evidentní alespoň na těchto třech úrovních:

- i) na úrovni vztahu mezi Evropskou komisí a členskými státy (na této úrovni již bylo dosaženo zřejmě největšího pokroku);
- ii) na úrovni řídicího a implementačního systému v rámci jednotlivých členských států;
- iii) na úrovni projektů – tj. v rámci celého projektového cyklu.

Problematika zjednodušení administrativních procedur má zcela mimořádný význam, avšak konkrétních návrhů je zatím poskrovnu (výjimkou je např. estonský návrh navrhuující přesun od finanční kontroly ke kontrole věcné – zejména u menších projektů by se primárně zjišťovalo, zda projekt dosáhl cíle, či nikoli, a struktura výdajů by u úspěšných projektů byla druhotná). Obtížnost zjednodušení implementace a administrativy souvisí pochopitelně i s potřebou současně respektovat transparentnost a zajistit, resp. zvýšit efektivitu využití těchto evropských prostředků. Především je však zřejmé, že pro zjednodušení administrativy zdaleka nebyly využity všechny možnosti, které nabízí e-government. Stále jsou např. vyžadována potvrzení od jiných státních orgánů, místo jednoduché, resp. automatické kontroly v příslušné státním orgánem vedené databázi.

Zkušenosti také ukazují, že ve stále větším počtu oblastí intervencí je možné vydefinovat minimální kvalitativní standardy projektů, takže by mohla

být ve větší míře používána otevřená kontinuální výzva. Odpadlo by čekání na výzvu k předložení projektů, rozložilo by se zatížení kapacit zprostředkujících subjektů ve srovnání s nárazovými kolovými výzvami. Kolové výzvy navíc deformují i trh dotačního managementu a poradenství.

Na závěr si dovoluji vyjádřit osobní přesvědčení, že strategické zaměření politiky soudržnosti potřebuje spíše evoluci, zatímco implementace této politiky v praxi vyžaduje změnu radikální, možná i revoluci.

Pozn.: Tento článek vychází z prezentace autora na „Mezinárodní konferenci o budoucnosti politiky soudržnosti EU“ organizované v březnu 2009 Ministerstvem pro místní rozvoj v rámci českého předsednictví Radě EU.

Poděkování: Autor děkuje za finanční podporu výzkumnému záměru č. MSM 0021620831 financovanému MŠMT ČR, v jehož rámci byl tento příspěvek zpracován.

Použité zdroje:

- BACHTLER, J. – GORZELAK, G. *Reforming EU Cohesion Policy: A Reappraisal of the Performance of the Structural Funds, Policy Studies*, Volume 28, No. 4. 2007.
- BACHTLER, J. – WISHADE, F. – MENDEZ, C. *New budget, new regulations, new strategies: The 2006 reform of EU Cohesion Policy. European Policy Research Centre*, Nr 63. 2007.
- BARCA, F. *An Agenda for Reformed Cohesion Policy, A place-based approach to meeting European Union challenges and expectations*, 219 str., 2009 dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/future/pdf/report_barca_v0306.pdf>.
- BLAŽEK, J. *Návrh nové architektury politiky soudržnosti pro období 2014–2020, Regionální studia*, č. 2/2008, str. 29–33. 2008.
- BLAŽEK, J. – MACEŠKOVÁ, M. Challenges for national regional policies in the New Member States, In: GORZELAK, G., BACHTLER, J. (eds): *Regions of Central and Eastern Europe: Development Processes and Policy Challenges*, Taylor & Francis, (v tisku). 2010.
- BLAŽEK, J. – VOZÁB, J. *Ex ante Evaluation in the New Member States: The Case of the Czech Republic*, *Regional Studies*, Vol. 40.2, pp. 237-248. 2006.
- MACEŠKOVÁ, M. *Fiskální politika jako klíčový mechanismus regionálního rozvoje: analýza regionální dimenze investičních výdajů sektorových a horizontálních politik v ČR*. Disertační práce, Přírodovědecká fakulta UK, Praha, 154 str. 2009.
- MOLLE, W. *European Cohesion Policy*. Routledge, Londýn, 347 str. 2007.
- TIEFENBACHER, D. – CICCARONE, A. *AER Study on Regional Policy 2014+*. 151 str. 2007. Dostupné z: <http://www.aer.eu/fileadmin/user_upload/MainIssues/CohesionRegionalPolicy/AER-Study-FutureRegPolicy-2014-FIN.pdf>.
- Pátá zpráva o pokroku politiky hospodářské a sociální soudržnosti*. European Commission, Brusel, 2008. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/interim5/com_2008_371_cs.pdf>.
- For a more effective Cohesion Policy post. A proposal for a simplified implementation system*. (2008): Managing, Certifying and Audit Authorities of Estonia, non-paper, Tallinn, 4 str. 2013.
- Position Paper on Cohesion Policy*. Ministry of Economic Development, Rome, 7 str. 2008.

doc. RNDr. Jiří Blažek, Ph.D.
Katedra sociální geografie
a regionálního rozvoje
Přírodovědecká fakulta
Univerzita Karlova v Praze

ENGLISH ABSTRACT

Evolution or Revolution? A Few Proposals for the Prospective Form of the EU Cohesion Policy after 2013, by Jiří Blažek

The aim of this contribution is to summarize the key topics of the hitherto discussion about the prospective EU cohesion policy and propose a few partial but important measures to eliminate some current problems in the concept and implementation of such policy, preferably contributing to its higher efficiency.